

การศึกษาเกี่ยวกับการศึกษา ฝึกอบรม และงานต่างประเทศของครู
สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

น.ส.พีริบูรณ์ นิลโสภณ

003327

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2520

116718148

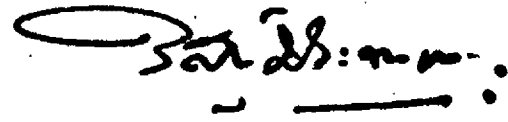
A STUDY OF THE EDUCATIONAL AND TRAINING PROGRAMS ABROAD OF
TEACHERS UNDER THE DEPARTMENT OF
VOCATIONAL EDUCATION, MINISTRY OF EDUCATION

Miss Peeriboon Nilasopon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

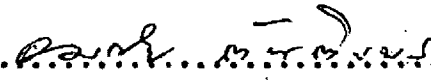
1977

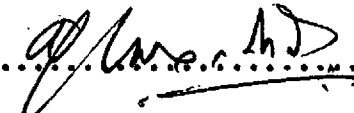
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย

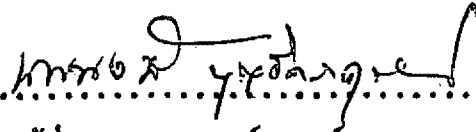

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

.... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. อนุ แสงศักดิ์)

.... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย)

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

ศาสตราจารย์ ดร. อนุ แสงศักดิ์

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเกี่ยวกับการศึกษา นีกรอบและดูงานต่างประเทศของครูสังกัดกรม
อาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

โดย น.ส. พีรบูรณ์ นิลโสภณ

แผนกวิชา บริหารการศึกษา

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเกี่ยวกับการศึกษา ผูกอบรม และดูงานต่างประเทศของครู
สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อ นางสาว พิริบูรณ์ นิลโสภณ

แผนกวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2519

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อจะศึกษาปริมาณของครูที่ไปศึกษาต่อ ผูกอบรม และ
ดูงานต่างประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 ถึง พ.ศ. 2517 เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา
ต่อ ผูกอบรม หรือดูงานต่างประเทศของครูเกี่ยวกับประเทศที่ไป ประเภททุน ระดับการศึกษา
สาขาวิชา ระยะเวลาของการไปศึกษาต่อ ผูกอบรม หรือดูงาน และตลอดจนศึกษาการใช้ครู
เมื่อกลับจากการศึกษาต่อ ผูกอบรม หรือดูงานต่างประเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดกรมอาชีวศึกษาที่เคย
ไปต่างประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 ถึง พ.ศ. 2517 ที่ยังรับราชการสังกัดกรมอาชีวศึกษา
จนถึงปัจจุบัน จำนวน 805 คน สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยส่วนหนึ่งได้จากระเบียนครูของ

กรมอาชีวศึกษา และอีกส่วนหนึ่งได้จากแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบ
 ปลายเปิด และปลายปิด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครู
 ที่ไปต่างประเทศ ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของการศึกษาต่อ ฝึกอบรมและดู
 งาน เกี่ยวกับประเทศที่ไป ประเภททุน ระดับการศึกษา สาขาวิชา ระยะเวลา และ
 จำนวนครั้งของการไปศึกษาต่อ ฝึกอบรม หรือดูงาน และการใช้ครูที่กลับจากต่างประเทศ
 แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์โดยใช้คำร้อยละ เป็นวิธีการทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่สำคัญพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ครูสังกัดกรมอาชีวศึกษาที่เคยไปต่างประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ.2494 ถึง พ.ศ.2517
 จำนวนทั้งสิ้น 904 คน จำแนกเป็นครูศึกษาต่อร้อยละ 49.23 ฝึกอบรมร้อยละ 40.49
 และดูงานร้อยละ 10.28 ครูที่ไปต่างประเทศทั้ง 3 ประเภทนี้ ส่วนใหญ่เป็นครูชาย และ
 ยังรับราชการอยู่จนถึงวันสำรวจ จำนวน 805 คน หรือ 89.06 % เมื่อกลับมาปฏิบัติราชการ
 จนถึงปัจจุบันได้ดำรงตำแหน่งราชการในระดับหัวหน้างานตั้งแต่หัวหน้าแผนกขึ้นไป
2. ครูที่ไปศึกษาต่อและฝึกอบรมส่วนใหญ่ไปประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนครูไปดูงาน
 ส่วนใหญ่ไปดูงานในประเทศแถบเอเชียด้วยกันได้แก่ ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศญี่ปุ่น และ
 ประเทศสาธารณรัฐจีน เป็นต้น
3. ครูที่ไปต่างประเทศ ส่วนใหญ่ทั้งที่ไปศึกษาต่อ ฝึกอบรม และดูงานโดยทุนประเภท
 1 ข ซึ่งได้แก่ทุนรัฐบาลประเทศต่าง ๆ และทุนของประเทศกลุ่มสมาชิกแผนการโคลัมโบ
 เป็นต้น
4. ครูที่ไปต่างประเทศ ส่วนใหญ่ทั้งที่ไปศึกษาต่อ ฝึกอบรม และดูงานในสาขาวิชาชีพ
 สำหรับครูที่ไปศึกษาต่อส่วนใหญ่ไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโทในสาขาวิชาดังกล่าว

5. ครูที่ไปศึกษาต่อ ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการศึกษาต่อจนสำเร็จได้รับปริญญาบัตรในระหว่าง 1 - 2 ปี ส่วนครูที่ไปฝึกอบรมจนจบหลักสูตรของการฝึกอบรม ส่วนใหญ่นั้นใช้เวลาระหว่าง 6 เดือนถึง 1 ปี และครูที่ไปปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้เวลาไม่เกิน 3 เดือน

6. ครูที่ไปต่างประเทศทั้งที่ไปศึกษาต่อ ฝึกอบรม และปฏิบัติงานส่วนใหญ่ได้กลับมาทำงานตรงตามสาขาวิชาที่ตนเคยไปศึกษาต่อ ฝึกอบรม และปฏิบัติงาน ได้แก่ ตรงตามสายงานด้านการสอน งานบริหาร งานธุรการ หรืองานในหน้าที่หัวหน้าสายวิชาอย่างใดอย่างหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งอย่างขึ้นไป

ผลการวิจัยดังกล่าวนำไปสู่ข้อ เสนอแนะเพื่อดำเนินการต่อหลายประการ เช่น การวิจัยเพื่อติดตาม และประเมินผลการวิจัยประสิทธิภาพของครูที่ไปศึกษาต่อ ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานจากต่างประเทศ การสำรวจความต้องการครูในสาขาวิชาและระดับต่าง ๆ และการขยายขอบเขตการวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ในหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการวางแผน และนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร

Thesis Title : A Study of the Educational and Training Programs
Abroad of Teachers under the Department of
Vocational Education, Ministry of Education.

Name : Miss Peerihoon Nilasopon

Department : Educational Administration

Academic Year : 1976

ABSTRACT

Purposes of the Research

The main purposes of this research are: to study the quantity of teachers going abroad to study, be trained and visit during B.E.2494-2517; to obtain information on the returnees' sponsoring countries, type of grants, level of study, major areas and durations; to study the utilization of teachers returned from abroad.

Research Procedure

This research is a study of population. Eight hundred and five teachers who were sent abroad during B.E. 2494 - 2517

1

and currently work under the Department of Vocational Education are included. The data used for the study are obtained from the record of Department of Vocational Education and a questionnaire. The questionnaire, closed and open ended, has two parts. Part one aims at obtaining teachers' background while part two asks the teachers about their nature of the study programs, training and visits, country sought, types of grants, level of study, major areas, durations, number of trips, and the utilization of those teachers. Percentage is a statistical technique used for the analysis of the data.

Research Results

Some of main findings are as follows:

1. During B.E. 2494 - 2517, the Department of Vocational Education sent 904 teachers abroad. 49.23 % of them went to study towards degree, 40.49 % to be trained and 10.28 % to visit. Under the three programs, most of them are male teachers and 805 or 89.06 % are still working under the Department and enjoining head-level ranks, chiefs of sections and above.
2. Most of the study program participants were sent to the United States of America while the visitors went to Asian countries such as the Philippines, Japan and the Republic of China.

3. Most of the teachers received grant type 1-B which offered by various countries and those offered by Colombo Plan country members.

4. Most of the teachers went to study, to be trained and to visit in the area of vocational studies. Those who worked toward degrees studied the same area.

5. Those teachers who worked toward degrees spent 1 - 2 years before completion. Those teachers who joined the training programs spent 6 months to 1 year and the visiting teachers spent 3 months or less.

6. Most of the teachers returned to work in the areas they have studied, been trained, and visited such as administration, business or head of departments.

The research results have led to several suggestions for further action such as the needs for follow-up study; the study of the teachers efficiency who returned from the study; training and visit; the survey of teacher and personnel needs and the expansion of research of the similar types in other departments for use in the planning for and setting policy on personnel development.

กิติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างยิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร. ธนู แสงศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา และ อาจารย์ ดร. สุรัฐ ศิลปอนันต์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำข้อคิดเห็นทั้งในทางปฏิบัติและด้านวิชาการต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด ตลอดจนให้ความช่วยเหลือและเอาใจใส่แก้ไขข้อบกพร่องนานาประการ ตั้งแต่แรกเริ่มจนบรรลุผลสำเร็จ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

การค้นคว้ารวบรวมข้อมูลและวิธีการทางสถิติ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาให้ความอนุเคราะห์จากบุคคลต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ประทอง กรรณสุทร แผนกวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คุณวิบูลย์ พินิจอักษร ทพวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, อาจารย์คณีย์ สุขศรี และ คุณศรัทธัย วุฒิสาร สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, คุณสงค์ โพธิประจักษ์ ภัทรวงกลาโหม, อาจารย์นคร จันทร์วัฒนพงษ์ จากสำนักงานครุสภา, อาจารย์กอบพร อินทรกำแหง จากกองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา นอกจากนี้คณะเจ้าหน้าที่จากองค์การยูซอม กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เจ้าหน้าที่กองโรงเรียน เจ้าหน้าที่กองวิทยาลัย กรมอาชีวศึกษา และเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา ครูอาจารย์ประจำสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามอย่างละเอียดและครบถ้วน จึงขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

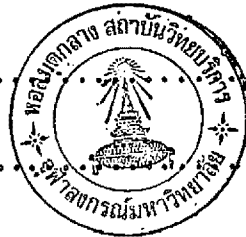
นอกจากนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย พันทิเมธ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ประธานกรรมการและกรรมการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และบรรดาคณาจารย์แผนกวิชาบริหารการศึกษา อาจารย์แผนกวิชาอื่น ๆ ในคณะครุศาสตร์ ตลอดจนอาจารย์พิเศษหลายท่านที่ทำการสอนในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้ให้ความรู้ปลูกฝังทางสติปัญญาเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการวิจัยครั้งนี้ ถ้าปราศจากท่านที่กล่าวนามมาแล้ว การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลงมิได้เลย จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

พีริบูรณ์ นิลโสภณ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
รายการตารางประกอบ	ท

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	6
	คำจำกัดความ	6
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
	วิธีดำเนินการวิจัย	8
2	ผลงานคํานการ เขียนและวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	การส่งข้าราชการไทยไปศึกษาต่อต่างประเทศ	10
	คณะกรรมการพิจารณาให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรมและดูงาน ต่างประเทศ	13
	ระเบียบปฏิบัติสำหรับข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม หรือดูงาน ณ ต่างประเทศ	17
	ความช่วยเหลือจากต่างประเทศทางคํานทุนการศึกษา	24
	การติดตามผลการฝึกอบรมและดูงานศึกษา	25
	วิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง	31

3	วิธีดำเนินการวิจัย	37
	การเตรียมการวิจัย	37
	กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย	37
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
	การวิเคราะห์ข้อมูล	43
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
	ตอนที่ 1 การไปต่างประเทศและการกลับเข้ารับราชการของครูที่ไป ศึกษาต่อ ฝึกอบรมและทำงานในต่างประเทศ	45
	ตอนที่ 2 สถานภาพของครูที่ไปศึกษาต่อ ฝึกอบรมหรือทำงานใน ต่างประเทศ	55
	ลักษณะทั่วไปของการศึกษา ฝึกอบรมหรือทำงานในต่างประเทศ การใช้งานครูที่กลับจากศึกษา ฝึกอบรมหรือทำงานในต่างประเทศ	
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	95
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	95
	วิธีดำเนินการวิจัย	95
	การวิเคราะห์ข้อมูล	95
	สรุปผลการวิจัย	96
	อภิปรายผลการวิจัย	97
	ข้อเสนอแนะ	98

บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	107
ประวัติการศึกษา	128

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 สถิติครูสังกัดกรมอาชีวศึกษาไปศึกษาต่อ ฝึกอบรม และดูงาน ต่างประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ.2494 ถึง พ.ศ.2517 จำแนกตามสาขาวิชา	46
2 สถิติครูอาชีวศึกษาไปศึกษาต่อต่างประเทศตั้งแต่ พ.ศ.2494 ถึง พ.ศ. 2517 จำแนกตามสาขาวิชาและระดับการศึกษาต่อ	48
3 การกลับเข้ารับราชการของครูหลังจากศึกษาต่อต่างประเทศ จำแนกตาม สาขาวิชาศึกษาต่อ	49
4 สถิติครูอาชีวศึกษาไปฝึกอบรมในต่างประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ.2494 ถึง พ.ศ.2517 จำแนกตามสาขาวิชาฝึกอบรม	50
5 การกลับเข้ารับราชการของครูหลังจากฝึกอบรมต่างประเทศ จำแนกตาม สาขาวิชาฝึกอบรม	52
6 สถิติครูอาชีวศึกษาไปดูงานต่างประเทศตั้งแต่ พ.ศ.2494 ถึง พ.ศ.2517 จำแนกตามสาขาวิชาดูงาน	53
7 การกลับเข้ารับราชการของครูที่ไปดูงานต่างประเทศ จำแนกตามสาขา วิชาดูงาน	54
8 จำนวนครูไปต่างประเทศตั้งแต่ พ.ศ.2494 ถึง พ.ศ.2517 จำแนก ความประเภทของการไปต่างประเทศ	55
9 วุฒิเริ่มรับราชการของครูก่อนไปศึกษาต่อต่างประเทศ	57
10 ชั้นข้าราชการครูที่เคยไปศึกษาต่อต่างประเทศในวันสำรวจ	59
11 ประเทศที่ครูไปศึกษาต่อ	61

ตารางที่

หน้า

12	ประเทศที่ครูไปศึกษาต่อ จำแนกตามระดับการศึกษา	63
13	ระดับการศึกษาที่ครูไปศึกษาเพิ่มเติมในต่างประเทศ	64
14	ประเภททุนศึกษาต่อต่างประเทศที่ครูได้รับ	65
15	จำนวนสาขาวิชาที่ครูไปศึกษาต่อต่างประเทศ	67
16	จำนวนสาขาวิชาและระดับการศึกษาที่ครูไปศึกษาต่อ	68
17	ระยะเวลาที่ครูใช้ในการศึกษาต่อในต่างประเทศ	69
18	สถิติการศึกษา ฐานะ และฝึกอบรม	70
19	การไปปฏิบัติงานและฝึกอบรมของครูที่ศึกษาต่อ จำแนกตามระดับการศึกษา .	71
20	การจ้างงานครูที่กลับจากศึกษาต่อต่างประเทศ จำแนกตามสาขาวิชา ..	72
21	วุฒิเริ่มรับราชการของครูก่อนไปฝึกอบรมต่างประเทศ	74
22	ชั้นข้าราชการครูที่เคยไปฝึกอบรมในต่างประเทศในวันสำรวจ	76
23	ประเทศที่ครูไปรับการฝึกอบรม	77
24	ประเภททุนฝึกอบรมต่างประเทศที่ครูได้รับ	79
25	จำนวนสาขาวิชาที่ครูไปฝึกอบรมในต่างประเทศ	80
26	ระยะเวลาที่ครูใช้ในการฝึกอบรมในต่างประเทศ	82
27	จำนวนครั้งของการฝึกอบรมและฐานะของครูที่ไปฝึกอบรมในต่างประเทศ	83
28	การจ้างงานครูที่กลับจากฝึกอบรมในต่างประเทศ	84
29	วุฒิเริ่มรับราชการของครูก่อนไปปฏิบัติงานต่างประเทศ	86

ตารางที่	หน้า
30	ชั้นข้าราชการครูที่เคยไปปฏิบัติงานต่างประเทศในวันเสาร์จ 87
31	ประเทศที่ครูไปปฏิบัติงาน 88
32	ประเภททุนงานที่ครูได้รับ 90
33	จำนวนสาขาวิชาที่ครูไปปฏิบัติงานต่างประเทศ 91
34	ระยะเวลาที่ครูใช้ในการปฏิบัติงานต่างประเทศ 92
35	จำนวนครั้งของการปฏิบัติงานต่างประเทศ 93
36	การใช้งานครูที่กลับจากปฏิบัติงานต่างประเทศ 94